

بررسی فراوانی اختلال اعتیاد به اینترنت در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۰

***دکتر مهناز صلحی:** دانشیار و دکترای تخصصی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول). m-solhi@tums.ac.ir

حدیثه فرهنگی: دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. h_farhandy@yahoo.com

بهرام آرمون: دانشجوی کارشناس ارشد آموزش بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. armom.1366@gmail.com

تاریخ دریافت: ۹۱/۴/۳ تاریخ پذیرش: ۹۱/۷/۱

چکیده

زمینه و هدف: اینترنت به خودی خود ابزار بی‌ضرری است اما استفاده بیش از حد و نادرست از آن، خطر اعتیاد به اینترنت را به دنبال دارد که جزء اعتیادهای رفتار محور طبقه بندی می‌شود. میزان استفاده از اینترنت و همچنین میزان بروز و شیوع اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان و دانشجویان در حال افزایش است. این پژوهش با هدف تعیین وضعیت آگاهی، نگرش و رفتار اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام گرفت.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای روی ۱۰۰ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد، ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی و پایایی آن کسب شد. پرسشنامه شامل سوالات زمینه‌ای آگاهی، نگرش و رفتار واحدهای پژوهش بود. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS (نسخه ۱۶) و به کمک آزمون‌های آماری کای دو، آزمون t مستقل و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین نمره آگاهی و نگرش دانشجویان مورد بررسی متوسط بود (به ترتیب ۴ با انحراف معیار ۱/۸ و ۲۱/۵۴ با انحراف معیار ۳/۸). ۱۸٪ دانشجویان رفتار اعتیاد به اینترنت داشتند. میان نمرات نگرش و رشته تحصیلی رابطه معنی‌دار به دست آمد ($p=0/013$). دانشجویان پسر بیشتر از دانشجویان دختر به اینترنت وابسته بودند (۱۳٪ در برابر ۵٪). بین رفتار اعتیاد به اینترنت و نوع استفاده از آن و مدت زمان استفاده از اینترنت رابطه معنی‌دار مشاهده شد (به ترتیب $p=0/008$ و $p=0/0001$).

نتیجه‌گیری: آگاهی و نگرش دانشجویان مورد بررسی درباره اختلال اعتیاد به اینترنت ناکافی است و رفتار اعتیاد به اینترنت در این دانشجویان وجود دارد لذا طراحی مداخلات آموزشی موثر با استفاده از تئوری‌های یادگیری مناسب پیشنهاد می‌شود.

کلیدواژه‌ها: آگاهی، نگرش، اختلال اعتیاد به اینترنت، دانشجویان.

مقدمه

در ایران تعداد کاربران اینترنت در مدارس و دانشگاه‌ها در روز به ۱۵ میلیون نفر برسد. براساس این آمار بیش از ۳۵٪ استفاده‌کنندگان از اینترنت را قشر جوان تشکیل می‌دهند و میانگین دقت صرف شده برای استفاده از اینترنت ۵۲ دقیقه در هفته است که این رقم برای سنین ۲۱ تا ۲۴ سال در کشور به ۵۷ دقیقه می‌رسد (۲). ایوان گلدبرگ، اولین بار اختلال اعتیاد به اینترنت را مطرح و معیارهای تشخیص آن را ثبت کرد (۳). اعتیاد اینترنتی نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت ایجاد می‌کند که با ویژگی‌های زیر تعیین می‌شود:

در دهه‌های اخیر میزان استفاده از اینترنت چند برابر شده است. تعداد کاربران اینترنت در دنیا در حال افزایش است، به طوری که اینترنت به یکی از ضرورت‌های زندگی تبدیل شده است (۱). تحقیقات سازمان ملی جوانان نشان می‌دهد تعداد کاربران اینترنت در ایران با رشدی حدود ۹۰ درصد از ۱/۷ میلیون نفر با ضریب نفوذ ۵/۲ درصد در سال ۸۰ به ۲/۳ میلیون نفر با ضریب نفوذ ۹/۴ درصد در پایان سال ۸۱ افزایش یافته است و پیش‌بینی می‌شود با توجه به افزایش نفوذ اینترنت

دانشگاه‌ها به خصوص دانشگاه‌های علوم پزشکی دارای سهم عمده‌ای در استفاده از اینترنت هستند (۱۷ و ۱۸). این گروه از دانشجویان از اینترنت به عنوان منبع مورد اطمینانی برای مقاصد علمی خود استفاده می‌کنند (۱۹ و ۲۰). دانشگاه‌های علوم پزشکی هر ساله میلیاردها تومان هزینه خرید مقالات و مجلات را از طریق اینترنت می‌پردازند (۲۱). مطالعه انجام شده‌ای با موضوع اینترنت به عنوان یک فناوری اجتماعی که باعث کاهش مشارکت اجتماعی و رفاه روانشناختی می‌شود، نشان می‌دهد استفاده بیشتر از اینترنت با پیامدهای کاهش ارتباطات خانوادگی همراه است و افرادی که از اینترنت بیشتر از حد معمول استفاده می‌کردند، تنهایی شان افزایش یافته است (۲۲). بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پیام نور اصفهان واحد کهنه‌دژ در سال ۱۳۸۸ نشان داد ۳/۸ درصد از دانشجویان اعتیاد خفیف به اینترنت داشتند و ۸/۴ درصد از این دانشجویان اعلام کردند که به خاطر استفاده از اینترنت دچار افت تحصیلی شدند (۲۳). براساس تحقیق اعتیاد به اینترنت و سلامت روانی در دانشجویان دانشگاه پیام نور خدابنده، دانشجویان مرد در مقایسه با دانشجویان زن اعتیاد بیشتری به اینترنت داشتند و هرچه فرد در معرض خطر استفاده وابسته‌گونه به اینترنت قرار گیرد از سلامت روانی سطح پایین‌تری برخوردار می‌شود (۲۴). با توجه به اهمیت سلامت روانی و جسمانی دانشجویان به عنوان قشر مولد جامعه و سنجش متغیرهای تاثیرگذار در زمینه اختلال اعتیاد به اینترنت، هدف این پژوهش تعیین وضعیت آگاهی، نگرش و رفتار اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران است. نتایج این مطالعه در برنامه ریزی مداخلات آموزشی مبتنی بر تئوری‌های مناسب یادگیری به منظور پیشگیری از اختلال اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران کاربرد دارد.

روش کار

پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی و کاربردی

هزینه روزافزون برای اینترنت و موضوعات مربوط به آن، احساس هیجان ناخوشایند (مانند اضطراب، افسردگی) در زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست، قابلیت تحمل و عادت کردن به اثرات در اینترنت بودن و انکار رفتارهای مشکل‌زا. اختلال اعتیاد به اینترنت به عنوان اختلال تنشی یا کنترل‌تکانه مانند قماربازی بیمارگونه در نظر گرفته می‌شود و کسانی که به این معیار می‌رسند مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی و شغلی پیدا می‌کنند (۳). براساس مطالعات، استفاده روزانه بیش از ۳ ساعت، اختلال اعتیاد به اینترنت قلمداد می‌شود. اعتیاد به اینترنت صرف نظر از این که آن را یک بیماری، آسیب‌شناسی روانی یا معضل اجتماعی بدانیم، پدیده‌ای است مزمن، فراگیر و عودکننده که با صدمات جدی جسمانی، مالی، تحصیلی، خانوادگی، اجتماعی و روانی همراه است (۳ و ۴). مطالعات مختلف انجام شده روی دانش‌آموزان و دانشجویان نشان می‌دهد میزان استفاده از اینترنت، همچنین میزان بروز و شیوع اعتیاد به اینترنت در حال افزایش است (۵ و ۶). اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان با مشکلاتی از قبیل کاهش ارتباطات میان فردی، عصبانیت، پرخاشگری و هیجان همراه است (۷ و ۸). همچنین اعتیاد به اینترنت باعث کاهش افت تحصیلی در این گروه می‌شود (۹ و ۱۰). تا دسامبر سال ۲۰۰۲ میلادی تعداد استفاده‌کنندگان از اینترنت ۶۶۵ میلیون نفر گزارش شده است (۱۱). آمارها نشان می‌دهند تعداد کاربران استفاده‌کننده از اینترنت در کشور ما رشد ۲۵ برابری داشته است (۱۲). طی سال‌های اخیر مطالعات، شیوع اعتیاد به اینترنت را بین ۰ درصد تا ۲۲ درصد گزارش داده‌اند (۱۳ و ۱۴). تعداد کاربران اینترنت در ایران بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ رشدی ۳۱۰۰ درصدی داشته و در حال حاضر این رقم بالغ بر ۱۱/۵ میلیون نفر می‌باشد (۱۵). آخرین تحقیقات انجام گرفته در کشور نشان می‌دهند، بیشترین کاربران اینترنتی جوانان هستند که ۳۵٪ آن‌ها در تالارهای گفتگو (Chat room)، ۲۸٪ بازی‌های اینترنتی، ۳۰٪ چک کردن رایانامه (Email) و ۲۵٪ نیز مشغول جستجوی اینترنتی هستند (۱۶).

جهت سوالات ۶ تا ۳۰ بود. همچنین براساس توزیع نمرات این بخش، نمرات نگرش براساس معیار میانگین \pm انحراف معیار ($M \pm SD$) به سه دسته خوب (۲۶ به بالا)، متوسط (۱۸ تا ۲۵) و ضعیف (۶ تا ۱۷) دسته بندی شد. در سوالات رفتاری استفاده از اینترنت، مدت زمان استفاده از اینترنت در روز، مواقع و مکان استفاده از اینترنت و نوع استفاده از اینترنت بررسی شد. علت استفاده از پرسشنامه محقق ساخته در برابر پرسشنامه های استاندارد، بررسی دانشجویان مورد بررسی در شرایط واقعی آنها بود.

اعتبار پرسشنامه با استفاده از آزمون محتوای تایید شد، بدین صورت که با مطالعه منابع جدید موجود در این زمینه پرسشنامه ای تهیه و در پانل ده نفر از متخصصان بررسی و نظرات اصلاحی آنها اعمال شد. برای تعیین پایایی پرسشنامه از روش آزمون مجدد (Test-retest) و آزمون آلفا کرون باخ استفاده شد که روی ۱۰ دانشجوی خارج از نمونه و دارای شرایط مشابه اجرا شد ($Cut\ of = .85$ rate). روش تکمیل پرسشنامه گروهی بود که در آن به روش خوشه ای، کلاس ها به طور تصادفی انتخاب و در هر کلاس دانشجویان داوطلب پرسشنامه را تکمیل کردند. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری spss نسخه ۱۶ و به کمک آزمون های آماری کای دو، آزمون t مستقل و ضریب همبستگی پیرسون انجام شد. همچنین از شرکت کنندگان در طرح رضایت نامه کتبی اخذ شد و پرسشنامه ها فاقد نام، نام خانوادگی و دارای کد بودند. به نمونه ها اطمینان داده شد اطلاعات پرسشنامه محرمانه اند و نتایج مطالعه فقط کاربرد علمی خواهد داشت.

یافته ها

سن دانشجویان مورد بررسی بین ۱۹ تا ۳۸ سال با میانگین سنی ۲۲/۴۶ و انحراف معیار ۲/۳۴ بود. ۵۱٪ زن و ۴۹٪ مرد بودند. رشته تحصیلی در ۳۴٪ از دانشجویان بهداشت عمومی، ۳۴٪ بهداشت محیط و ۳۲٪ بهداشت حرفه ای بود. ۲۹٪ درصد بومی (غیرخوابگاهی) و ۷۱٪ درصد غیربومی (خوابگاهی) بودند. ۹۱٪ مجرد و ۹٪ متاهل، ۹٪

است که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۰ در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد. تعداد ۱۰۰ دانشجوی مقطع کارشناسی دانشکده بهداشت براساس فرمول تعیین حجم نمونه کوکران با مشخص بودن حجم جامعه، با استفاده از درصد اختلال اعتیاد به اینترنت در مطالعه مشابه پیرزاده به مقدار ۸/۳ درصد و اطمینان ۹۵٪ و دقت ۰/۰۶ انتخاب شدند (۲۳). تعداد نمونه ۸۶ نفر محاسبه شد که با در نظر گرفتن حدود شانزده درصد اضافه، تعداد کل نمونه ۱۰۰ نفر برآورد شد. روش نمونه گیری خوشه ای (انتخاب تصادفی کلاس ها) با ضریب همبستگی درون خوشه ها بیش از ۰/۷ در تمام خوشه ها بود. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه ای محقق ساخته حاوی ۸ سوال فردی (جنس، سن، رشته تحصیلی، بومی - غیربومی [غیرخوابگاهی و خوابگاهی]، تاهل، اشتغال، تعداد واحد در ترم جاری، داشتن رایانه خانگی یا دستی)، ۲ سوال مربوط به سنجش آگاهی، ۶ سوال به منظور سنجش نگرش و ۵ سوال برای بررسی رفتار واحدهای پژوهش بود. سوالات آگاهی درباره چه کاربرانی معتاد به اینترنت تلقی می شوند و اثرات استفاده زیاد و وابستگی رفتاری به اینترنت بود. در سوالات آگاهی امکان انتخاب یش از یک گزینه وجود داشت. حداقل و حداکثر امتیاز آگاهی بین ۰ تا ۱۰ بود. با توجه به طراحی سوالات این بخش براساس آنچه باید بدانند (must knows) و توزیع نمرات بدست آمده، نمرات آگاهی براساس معیار میانگین \pm انحراف معیار ($M \pm SD$) به سه دسته خوب (۱۰ تا ۱۰)، متوسط (۳ تا ۶) و ضعیف (۰ تا ۲) دسته بندی شد. سوالات نگرشی شامل تهی و بی لذت بودن زندگی بدون استفاده زیاد از اینترنت، استفاده زیاد از اینترنت اعتیاد نیست، اعتیاد به اینترنت خطرناک نیست، استفاده زیاد از اینترنت ضروری است، اعتیاد به اینترنت عوارض جسمی و روحی ندارد و من هیچگاه دچار عوارض استفاده زیاد از اینترنت نمی شوم، بود. سوالات نگرشی با مقیاس لیکرت پنج تایی طراحی شد (کاملاً موافقم، موافقم، بی نظرم، مخالفم و کاملاً مخالفم). حداقل و حداکثر امتیاز نگرش با در نظر گرفتن

دیده شد. ۵۲٪ دانشجویان مورد مطالعه روزانه ۱ ساعت و ۳۰٪ آنان ۲ ساعت در روز از اینترنت استفاده می کردند. بالاترین مدت زمان استفاده ۸ ساعت بود که در ۲٪ دانشجویان دیده شد. در این مطالعه ۱۸٪ افراد مورد مطالعه وابسته به اینترنت بودند و ۳ ساعت و بیش از ۳ ساعت از اینترنت در روز استفاده می کردند. میانگین آگاهی، نگرش، سن، واحد درسی و مدت زمان استفاده از اینترنت در روز در جدول ۱ مشاهده می شود (جدول ۱).

با استفاده از آزمون t مستقل میان میانگین های مدت زمان استفاده از اینترنت در روز در دو گروه وابسته به اینترنت و عدم وابسته به اینترنت تفاوت معنی دار مشاهده شد (جدول ۲).

بر اساس آزمون ضریب همبستگی پیرسون میان متغیرهای کمی نمرات آگاهی و سن رابطه معنا دار مشاهده نشد ($p=0/43$). ۳۷٪ دانشجویان با محدوده سنی ۱۹ تا ۲۵ سال از آگاهی خوب درباره اعتیاد به اینترنت و عوارض آن برخوردار بودند، ۳۳٪ آگاهی ضعیف و ۲۸٪ آگاهی متوسط داشتند. همچنین آزمون ضریب همبستگی پیرسون میان متغیرهای کمی نمرات نگرش و سن رابطه معنی دار نشان نداد ($p=0/37$). ۴۲٪ دانشجویانی که در بازه سنی ۱۹ تا ۲۵ سال بودند، نمره نگرش خوب کسب کردند و ۳۹٪ از

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار میزان آگاهی و نگرش، سن، واحد درسی و مدت زمان استفاده از اینترنت در روز در دانشجویان مورد بررسی

متغیر	میانگین	انحراف معیار
آگاهی (۱۰)	۴	۱۸۰
نگرش (۳۰)	۲۱.۵۴	۳.۸۴
سن	۲۲.۴۶	۲.۳۴
تعداد واحد درسی گذرانده	۱۷.۹۹	۳.۶۷
مدت زمان استفاده از اینترنت (ساعت در روز)	۱.۹	۱.۳۹

شاغل و ۹۱٪ دانشجو بودند. ۶۴٪ رایانه خانگی داشتند و ۱۰٪ رایانه همراه و ۱۴٪ هم رایانه نداشتند. میانگین واحد درسی ۱۸، میانگین مدت زمان استفاده از اینترنت (برحسب ساعت در روز) ۱/۹ با انحراف معیار ۱/۳ بود. ۵۲٪ دانشجویان مورد بررسی از هر فرصتی برای استفاده از اینترنت استفاده می کردند و ۳۵٪ اعلام کردند، شب ها از اینترنت استفاده می کنند. در ۵۵٪ دانشجویان محل استفاده از اینترنت خوابگاه، ۲۶٪ منزل و ۹٪ کافی نت بوده است. نوع استفاده از اینترنت در ۳۹٪ علمی و نامه نگاری، ۳۳٪ علمی و ۵٪ علمی و سرگرمی ذکر شده است. میانگین نمره آگاهی ۴ با انحراف معیار ۱/۸، میانگین نمره نگرش ۲۱/۵۴ با انحراف معیار ۳/۸۴ بود. رفتار اعتیاد به اینترنت (طبق مطالعات استفاده روزانه بیش از ۳ ساعت از اینترنت) در ۱۸ درصد دانشجویان مورد مطالعه

جدول ۲: بررسی رابطه رفتار استفاده از اینترنت با مدت زمان استفاده (برحسب ساعت) در دانشجویان مورد بررسی

مدت زمان (ساعت)	۱	۲	۳	۴	۶	۸	جمع	میانگین مدت استفاده	انحراف معیار
رفتار وابسته به اینترنت	۰	۰	۶	۸	۲	۲	۱۸	۴.۳۳	۱.۲
عدم وابسته به اینترنت	۵۲	۳۰	۰	۰	۰	۰	۸۲	۱.۴۶	۲.۳
جمع	۵۲	۳۰	۶	۸	۲	۲	۱۰۰		

t- test, p.value=...۱

جدول ۳: بررسی رابطه رفتار اعتیاد به اینترنت با نوع استفاده در دانشجویان مورد بررسی

رفتار	علمی	نامه نگاری	بازی و سرگرمی	علمی و نامه نگاری	علمی و چت	دانلود فایل و بازی	علمی و سرگرمی	نامه نگاری و چت	همه موارد	جمع
وابسته به اینترنت	۱	۰	۰	۸	۱	۰	۰	۱	۷	۱۸
عدم وابستگی به اینترنت	۳۲	۲	۱	۳۱	۰	۱	۵	۲	۸	۸۲
جمع	۳۳	۲	۱	۳۹	۱	۱	۵	۳	۱۵	۱۰۰

2, p.value=.008

دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد. در این مطالعه ۱۸٪ دانشجویان رفتار اعتیاد به اینترنت داشتند، در حالی که در مطالعه دیگری با عنوان بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه پیام نور اصفهان واحد کهنه‌دژ در سال ۱۳۸۸، ۸/۳ درصد اعتیاد خفیف به اینترنت داشتند (۲۳). به نظر می‌رسد این یافته خود می‌تواند زنگ خطری باشد درباره افزایش این اختلال در بین دانشجویان و بهتر است برنامه ریزی های مناسب در این زمینه با همکاری مسئولان دانشگاه صورت گیرد. بررسی حاضر نشان داد ۱۳٪ مردان و ۵٪ زنان به اینترنت وابسته اند و مردان بیش از زنان به اینترنت وابسته هستند که با نتایج مطالعه سلیمانی با عنوان اعتیاد به اینترنت و سلامت روانی در دانشجویان دانشگاه پیام نور خدابنده در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ همسو است. در مطالعه مورد اشاره مشخص شد دانشجویان مرد در مقایسه با دانشجویان زن اعتیاد بیشتری به اینترنت دارند و هر چه فرد در معرض خطر استفاده وابسته گونه به اینترنت باشد، از سلامت روانی پایین تری برخوردار است (۲۴). بنابراین دانشجویان مرد در برنامه های پیشگیری از اختلال اعتیاد به اینترنت در اولویت قرار دارند. همچنین این نتیجه با بررسی های پیشین در باره شیوع اعتیاد به رایانه و اینترنت در دانش آموزان هلندی که بیان نمود، میزان خطر در پسران بیش از دختران است، همخوانی دارد (۲۷). در مطالعه حاضر ۳۷٪ دانشجویان ۱۹ تا ۲۵ سال از آگاهی خوبی درباره اعتیاد به اینترنت و عوارض آن برخوردار بودند و ۳۳٪ آگاهی ضعیف در این زمینه داشتند. بنابراین طراحی مداخلات آموزشی براساس تئوری مناسب برای افزایش آگاهی آنان مفید خواهد بود. ۴۲٪ دانشجویانی که در این بازه سنی بودند، نمره نگرش خوبی را کسب کردند و ۳۹٪ از دانشجویان همین محدوده سنی نگرش ضعیفی داشتند به این معنا که بر این باورند استفاده بیش از حد از اینترنت برایشان وابستگی ایجاد نمی کند و دچار عوارض آن نمی شوند. بنابراین انجام مداخلات لازم برای ارتقاء نگرش آنان سودمند خواهد بود. در این بررسی ۱۸٪

دانشجویان همین گروه سنی نگرش ضعیفی داشتند. همچنین ۱۸ درصد افرادی که وابستگی به اینترنت داشتند، در بازه سنی ۱۹ تا ۲۵ سال قرار داشتند.

براساس آزمون کای دو بین دسته بندی نمرات نگرش و رشته تحصیلی رابطه وجود داشت، بدین صورت که نگرش خوب و متوسط بیشتر در رشته های بهداشت محیط و بهداشت عمومی مشاهده شد. ۸٪ از دانشجویان وابسته به اینترنت اعلام کردند، به کار علمی و نامه نگاری می پردازند و ۷٪ از آنان هر گونه استفاده ای از اینترنت را ذکر کردند. با کاربرد آزمون کای دو میان دو متغیر کیفی وابستگی به اینترنت و نوع استفاده رابطه معنی دار مشاهده شد بدین صورت که در کسانی که وابستگی به اینترنت داشتند نوع استفاده آنها از اینترنت علمی_نامه نگاری بود و در کسانی که عدم وابستگی به اینترنت داشتند نوع استفاده علمی و علمی_نامه نگاری بود (جدول ۳).

بحث و نتیجه گیری

اینترنت به خودی خود ابزار بی ضرری است، اما استفاده بیش از حد و نادرست از آن، خطر اعتیاد به اینترنت را در پی دارد (۲۵). پیامدهای جسمانی، مشکلات خانوادگی، مشکلات درسی، مشکلات شغلی از جمله عوارض اختلال اعتیاد به اینترنت است. قشر جوان بیشترین استفاده کنندگان از اینترنت را تشکیل می دهند (۲۶). به اعتقاد گلدبرگ و یانگ در قدم اول مردم باید اعتیاد را بشناسند تا بتوانند برای خود و دیگران کمک کننده باشند. ابتدا باید الگوهای استفاده بیش از حد از اینترنت را شناخت. همچنین مدت زمان استفاده از کامپیوتر ملاک اصلی است (۹). شناخت چگونگی رفتار استفاده از اینترنت در این قشر، به منظور بررسی اختلال اعتیاد به اینترنت و عوامل موثر در آن ضروری است و پس از آن است که می توان با توجه به یافته های بدست آمده از این شناخت، برای پیشگیری از این اختلال مداخلات مناسب را طراحی و برنامه ریزی کرد. این پژوهش با هدف تعیین وضعیت آگاهی، نگرش و رفتار اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشکده بهداشت

پیشنهاد می شود.

تقدیر و تشکر

این مطالعه حاصل پروژه واحد کارآموزی است. نویسندگان مقاله از مسئولان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران و دانشجویان شرکت کننده در این بررسی سپاسگزاری می کنند.

منابع

1. Greenfield DN. Psychological characteristics of compulsive Internet use, A preliminary analysis. *Cyberpsychol Behav.* 2000; 5(2): 403-12.
2. Navabakhsh M, Hashem neghad F, Zadeshampour V. Barasi Asarat Internet Va Mobile Dar Taghier Hoviyate Javanane 15-20 Saleh. *J sociol.* 2010; 1(1); 145-70. (Persian).
3. Gonzulez NA. Internet Addiction Disorder and it's Relation to Impulse Control. MA Dissertation. USA: Texas University, College of Psychology; 2008. 6-25.
4. Widyanto L, Griffiths M. Internet addiction: A Critical Review. *J Ment Health & Addict.* 2006; 4(1): 31-51.
5. Xu J, Shen LX, Yan CH, Wu ZQ, Ma ZZ, Jin XM, et al. Internet addiction among Shanghai adolescents: prevalence and epidemiological features. *Zhonghua Yu Fang Yi Xue Za Zhi.* 2008; 42(10): 735-8.
6. Siomos KE, Dafouli ED, Braimiotis DA, Mouzas OD, Angelopoulos NV. Internet addiction among Greek adolescent students. *Cyberpsychol Behav.* 2008; 11(6): 653-7.
7. Seo M, Kang HS, Yom YH. Internet addiction and interpersonal problems in Korean adolescents. *Comput Inform Nurs.* 2009; 27(4): 226-33.
8. Zboralski K, Orzechowska A, Talarowska M, Darmosz A, Janiak A, Janiak M, et al. Prevalence of computer and Internet addiction among pupils. *Postepy Hig Med Dosw (Online).* 2009; (2)63: 8-12.
9. Davis RA, Flett GL, Besser A. Validation of a new scale for measuring problematic internet use: implications for pre-employment screening. *cyberpsychol behav.* 2002; 5(4): 331-345.
10. Vezshefer F. Barasi Etiyad Be Internet Dar Karbarane Kafinethaye Shahrestane Lar. *The Quarterly Journal of Fundamentals of Mental Health.* 2005; 25(26): 27-33. (Persian).
11. Kim S, Kim R. A Study of Internet Addiction: Status, Causes, and Remedies- Focusing on the alienation factor. *Journal of Korean Home Economics Association (English Edition).* 2002; 3(1): 1-19

افرادی که وابستگی به اینترنت داشتند، در بازه سنی ۱۹ تا ۲۵ سال قرار داشتند. با وجودی که میان رفتار اعتیاد به اینترنت با سن رابطه معنا داری مشاهده نشد، ولی داده ها نشان داد وابستگی به اینترنت در سنین ۱۹ تا ۲۵ وجود دارد. بنابراین احتمالاً خطر وابستگی در سنین کمتر بیشتر است. در تحقیق حاضر بین دسته بندی نمرات نگرش و رشته تحصیلی رابطه بدست آمد؛ بدین صورت که نگرش خوب و متوسط بیشتر در دانشجویان رشته های بهداشت محیط و بهداشت عمومی مشاهده شد. بنابراین ارتقاء نگرش در دانشجویان با نگرش ضعیف ضروری است. همچنین می توان از دانشجویان رشته هایی که نگرش خوب در آنها بیشتر است، برای ارتقاء نگرش دانشجویان دیگر رشته ها در سطح دانشکده کمک گرفت. در این بررسی دانشجویان دارای رفتار اعتیاد به اینترنت، مدت زمان بیشتری از اینترنت در روز استفاده می کردند ($p=0/008$). این نتیجه با بررسی پیرزاده همخوانی دارد (۲۳). در مطالعه پیرزاده میانگین استفاده از اینترنت در کاربر طبیعی ۱ ساعت و ۵۰ دقیقه و در کاربران با اعتیاد خفیف ۳ ساعت در روز گزارش شده است و در این تحقیق میانگین استفاده از اینترنت در دانشجویان غیر وابسته یک ساعت و ۴۶ دقیقه و در دانشجویان وابسته به اینترنت ۴ ساعت و ۳۳ دقیقه در روز بود. بنابراین برنامه ریزی مداخله ای برای کاهش این زمان ضروری است. همچنین در مطالعه حاضر دانشجویان مورد بررسی بیشترین نوع استفاده از اینترنت را علمی و نامه نگاری اعلام کردند، در حالی که در مطالعه پیرزاده نمونه ها بیشتر به بارگذاری فایل می پرداختند (۲۳). از محدودیت های این مطالعه مقطعی بودن، تعداد نمونه آن و خودگزارش دهی دانشجویان مورد بررسی است که تابع شرایط تحقیق در محدوده زمانی انجام آن است. در نهایت این مطالعه نشان داد، دانشجویان مورد بررسی از آگاهی و نگرش مطلوبی برخوردار نیستند و رفتار اختلال اعتیاد به اینترنت در آنان مشاهده می شود. بنابراین طراحی مداخلات آموزشی موثر براساس یافته های بدست آمده و کاربرد تئوری های یادگیری مناسب

national congress on Social Determinants of Health.2010; 421. (Persian).

25. Young KS. Caught in the net: how to recognize the signs of internet addiction and a winning strategy for recovery. 1st Edition, John Wiley & Sons: New York; 1998.p.121-5

26. Yong K S, Rodgers RC. Internet addiction: The relationship between depression and Internet addiction. *Cyberpsychol Behav.*1998; 1(1): 25-28.

27. Zboralski K, Orzechowska A. The prevalence of computer and Internet addiction among pupils. *Postepy Hig Med Dosw (Online).* 2009; 63: 8-12

12. Arshlo H. Tasirate Rasanehaye Elktroniki Hamchoon Internet Va Mohithaye Majazi Dar Morede Hoveiat Va Salamate Ravane Daneshjoyan Dar Iran (dissertation). Tehran Azad University; 2006: 31-4(Persian).

13. Kim K, Ryu E, Chon MY, Yeun EJ, Choi SY, Seo JS, et al. Internet Addiction in Korean Adolescents and its Relation to Depression and Suicidal Ideation: A questionnaire survey. *Int J Nurs Stud.* 2006; 43(2): 185-92.

14. Niemz K, Griffiths M, Banyard P. Prevalence of pathological Internet use among university students and correlations with self-esteem, the General Health questionnaire (GHQ), and disinhibition. *Cyberpsychol Behav.*2005; 8(6): 562-70.

15. Shahghasemy A. Review on effect of virtual space fields on communication theories. *Global Media Journal.* 2006; 2(2):31-7 (Persian).

16. Alavi SS. Andازه Giri Vejegihaye Ravan Sanji Porseshnameh Etyad Be Internet Dar Daneshjoyaneh Daneshgah Esfahan, (research project). Isfahan: Isfahan University; 2009. (Persian).

17. Lazinger SS, Bar-Ilan J, Peritz BC. Internet use by faculty members in various disciplines: a comparative case study; *JASIS.* 1997; 48(6): 508-18.

18. Salkovic-Petrisic M, Mrzljak A, Lackovic Z. Usage of the internet pharmacology resources among European Pharmacologists: a preliminary investigation. *Fundam Clin Pharmacol.* 2001; 15(1): 55-60.

19. Eitel DR, Yankowitz J, Ely JW. Use of internet technology by obstetricians and family physicians. *JAMA.* 1998; 280(15): 1306-7.

20. Schleyer TK, Spallek H, Torres-Urquidy MH. A profile of current internet users in dentistry. *J Am Dent Assoc.* 1998; 129(12): 1748-53.

21. Ershad Sarabi R, Mirzazadeh A. Mizane Estefadeh Az Internet Va Paygahayie Etelati Tavasote Azayie Haiyate Elmi Daneshgah Oloom Pezeshki Va Khadamate Behdashti Darmani Kerman. *Strides in Development of Medical Education.* 2007; 4(1); 57-63. (Persian).

22. Kraut R, Patterson M, Lundmark V, Kiesler S. Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being? *American Psychologist.* 1998; 53(9): 1017-31.

23. Pirzade A. Barasi Etyad Beh Internet Dar Daneshjoyaneh Daneshgahe Payameh Noor Esfahan Vahede Kohandegh. Abstract of Articles The 1st student national congress on Social Determinants of Health.2011; 1(supplement): 269 (Persian).

24. Solaymani M, Gholamhosymzadeh H. Etyad Beh Internet Va Salamateh Ravani Dar Daneshjoyane Daneshgah Payameh Noor Khodabandeh. Abstract of Articles The 1st student

Internet addiction among B.Sc. students in Health Faculty, Tehran University of Medical Sciences

***Mahnaz Solhi**, PhD. Associate Professor of Health Education and Promotion, Department of Health Education and Promotion, School of Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. (*Corresponding author). m-solhi@tums.ac.ir

Hadiseh Farhandi, MSc Candidate, Health Education, Department of Health Education and Promotion, School of Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. h_farhandy@yahoo.com

Bahram Armoon, MSc Candidate, Health Education, Department of Health Education and Promotion, School of Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. armom.1366@gmail.com

Abstract

Background: Internet is a safe tool but its extreme use leads into internet addiction that is classified as behavior-based addictions. The use of internet and the internet addiction is increased among students and university students. This study was done with the purpose of determining the knowledge condition, attitude and addiction to internet among BSc students of Tehran University of Medical Sciences.

Methods: This descriptive-analytical study was done on 100 BSc students whom were selected by cluster sampling method. Data collection was a researcher-built questionnaire and its validity and reliability was achieved. The questionnaire was consisting of background questions of knowledge, attitude and behaviors of research units. The data was analyzed by SPSS software (version16) with the help of Chi-square test and Independent t- test.

Results: The mean knowledge and attitude score of the students was average (4 ± 1.8 , 21.54 ± 3.8). 18% of the students had internet addiction behavior. There was a significant association between attitude scores and academic field ($p= 0.013$). Male student were more addicted to internet compared to female (13% to 5%). There was a significant relation between internet addiction behavior and its method and duration of use ($p= 0.008$, $p=0.0001$).

Conclusion: The knowledge and attitude of the studied students are inadequate and the internet addiction behavior exists among them. Thus, education intervention designs by appropriate learning theories are proposed.

Keywords: Knowledge, Attitude, Internet addiction disorder, Students.